

Opis zawodu

PRODUCENT ZBIERACZ ZIÓŁ (611104)

Spis treści

1. Wstęp.....	2
2. Zadania i wymagania robocze.....	3
3. Środowisko pracy.....	4
a. stanowisko pracy.....	4
b. materialne środowisko pracy.....	4
c. warunki społeczne.....	4
d. warunki organizacyjne.....	4
4. Wymagania psychologiczne.....	5
5. Wymagania fizyczne i zdrowotne.....	5
6. Warunki podjęcia pracy w zawodzie.....	5
7. Możliwość awansu w hierarchii zawodowej.....	6
8. Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych.....	6
10. Zawody pokrewne.....	7
11. Literatura.....	7

1. Wstęp.

Od połowy ubiegłego wieku zarówno w Polsce jak i na świecie obserwuje się wzrost zainteresowania ziołolecznictwem. Niewątpliwie ma to związek, szczególnie w państwach rozwiniętych gospodarczo, z szerzeniem się tzw. chorób cywilizacyjnych, spadkiem naturalnej odporności na infekcje oraz wzrostem podatności na różnego rodzaju alergię. Jednocześnie wraz z rozwojem przemysłu spożywczego zwiększa się zapotrzebowanie na roślinne dodatki smakowe, zapachowe i konserwujące oraz prozdrowotne, których bogatym źródłem są zioła. Wzrasta zatem zapotrzebowanie na różnorodne surowce zielarskie a także na wiedzę z zakresu ich produkcji [poz.11,4].

Najważniejszym źródłem pozyskiwania surowców zielarskich są uprawy polowe. Łączna masa pozyskiwanych rocznie surowców z plantacji wynosi, według danych z ostatnich 5 lat, około 17 tys. ton. Plantacje roślin leczniczych zajmują w Polsce powierzchnię przekraczającą 30 tys. hektarów. Zioła uprawia w Polsce prawie 20 tys. gospodarstw rolnych [poz.2]. W uprawie znajduje się ok. 70 gatunków roślin leczniczych. Pomimo stałego rozszerzania asortymentu ziół uprawnych, zbiór ze stanu naturalnego jest nadal jednym z najważniejszych źródeł zaopatrzenia przemysłu zielarskiego w surowce. W Polsce ze stanowisk naturalnych pozyskuje się ok. 100 gatunków roślin leczniczych [poz. 9], zaś z plantacji ok. 60 gatunków [poz.1].

W obecnej sytuacji na rynku pracy uprawa i zbiór ziół wydaje się być w wielu wypadkach jedną z możliwości podjęcia pracy. [poz. 3] W Polsce realizowane są projekty mające na celu aktywizację osób bezrobotnych poprzez przygotowanie do tradycyjnego zbierania, suszenia i sprzedaży ziół, przy jednoczesnym zwiększeniu społecznej i środowiskowej równowagi w zakresie eksploatacji naturalnych zasobów flory.

Zawód producenta, zbieracza ziół może stać się dość popularny nie tylko ze względu na trudną sytuację na rynku pracy, lecz także ze względu na ideę promowania zielonych miejsc pracy – miejsc przyjaznych środowisku naturalnemu.

2. Zadania i wymagania robocze.

Celem pracy producenta, zbieracza ziół jest planowanie i wykonywanie prac związanych z produkcją i zbiorem ziół uprawianych na plantacjach oraz zbiorem ziół dziko rosnących a także przygotowywanie zebranych ziół do sprzedaży.

Do głównych zadań producenta, zbieracza ziół należy:

- dokonywanie wyboru gatunków ziół do uprawy w zależności od posiadanej gleby, klimatu, odległości od punktów skupu i dostępnej siły roboczej;
- opracowywanie płodozmianu lub zmianowania dla uprawianych roślin;
- wykonywanie, zgodnie z zaleceniami plantacyjnymi, niezbędnych zabiegów uprawowych i pielęgnacyjnych;
- dokonywanie okresowego przeglądu plantacji, zasięgnięcie porady u specjalisty w przypadku zauważenia roślin chorych i szkodników;
- dokonywanie oceny środowiska (jego skażenia) pod kątem możliwości zbierania ziół dziko rosnących;
- ustalanie dojrzałości zbiorczej surowca, którym mogą być kwiaty lub ich płatki, liście, korzenie (rozłogi), owoce (nasiona);
- przeprowadzanie zbioru ziół (zbiór jednorazowy lub okresowy);
- przygotowywanie (dezynfekcja) pomieszczeń do suszenia ziół,
- suszenia ziół oraz systematyczne kontrolowanie w czasie suszenia temperatury pomieszczenia i wilgotności surowca;
- przestrzeganie ochrony środowiska przyrodniczego i zaleceń przy zbiorze ziół dziko rosnących;
- przygotowywanie i pakowanie surowca do sprzedaży;
- prowadzenie notatek i kalkulacji.

Do dodatkowych zadań producenta, zbieracza ziół należy także uprawianie ziół na nasiona, oraz uprawianie innych roślin rolniczych [poz. 5].

3. Środowisko pracy

a. stanowisko pracy

Stanowisko pracy uzależnione jest od rodzaju wykonywanych zadań. Część osób pracuje głównie na wolnym powietrzu, gdzie wykonuje prace związane ze zbieraniem lub uprawą ziół, inne zaś w pomieszczeniach, tj szklarniach czy też pomieszczeniach służących do suszenia lub przygotowywania ziół do sprzedaży. Nie jest możliwe jednoznaczne opisanie stanowiska pracy.

b. materialne środowisko pracy

Praca producenta, zbieracza ziół odbywa się głównie na wolnym powietrzu, szklarniach jak i w pomieszczeniach budynków. Zbiór ziół odbywa się zarówno ręcznie jak i w sposób zmechanizowany. Liście i kwiaty zbiera się wyłącznie ręcznie, korzenie natomiast wykopuje się przy użyciu prostych urządzeń mechanicznych, tj. kopaczek lub po prostu widłami. Zagrożenie w pracy stanowią niewłaściwie używane narzędzia i nie przestrzeganie podstawowych przepisów BHP. Jeśli praca odbywa się na plantacjach ziół to zagrożenia wynikać mogą przede wszystkim z używania maszyn i urządzeń rolniczych.

c. warunki społeczne

Praca producenta, zbieracza ziół, może mieć zarówno charakter indywidualny jak i zbiorowy. Wiele zadań może wykonywać on we współpracy z innymi ludźmi (np. zbiór, suszenie ziół). Praca zespołowa może polegać na nadzorowaniu pracy innych osób i współpracy z nimi.

d. warunki organizacyjne

Praca indywidualnego zbieracza ziół trwa przeciętnie od kilku do kilkunastu godzin dziennie, co związane jest głównie z podstawowymi zasadami zbierania ziół, które określają zarówno porę dnia jak i właściwe warunki pogodowe, a także przygotowaniem ich do suszenia i sprzedaży.

Natomiast na plantacjach ziół dzień pracy może trwać przeciętnie 8 - 9 godzin. Godziny pracy mogą jednakże ulegać zmianie w zależności od konkretnego zabiegu polowego i pogody. Na plantacjach ziół praca jest ściśle nadzorowana, natomiast w pracy indywidualnego zbieracza nie ma żadnego nadzoru [poz.6]

4. Wymagania psychologiczne

Ponieważ praca producenta, zbieracza ziół jest żmudna, monotonna i ciężka, wymaga zatem wytrwałość oraz cierpliwość. Pracę tę może podjąć osoba, która chętnie szkoli się, zdobywając w ten sposób wiedzę i doskonaląc umiejętności związane ze zbieraniem i przetwarzaniem ziół. Zbieraczowi, producentowi ziół potrzebna jest również spostrzegawczość, umiejętność obserwacji przyrody, zjawisk zachodzących w przyrodzie oraz wiedza z zakresu ochrony środowiska, podstaw rolnictwa i umiejętność praktycznego jej stosowania w pracy. W przypadku pracy zespołowej wskazane są także umiejętności organizacyjne, kierownicze oraz umiejętność pracy w grupie [poz.6].

5. Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca producenta, zbieracza ziół należy do średnio ciężkich. Kandydat do pracy w tym zawodzie powinien odznaczać się przede wszystkim dobrym stanem zdrowia oraz dobrą sprawnością umożliwiającą wykonywanie również niekiedy ciężkiej pracy fizycznej. Istotna jest również dobra sprawność wzroku.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu mogą być: wady narządów ruchu, brak dobrej kondycji i wydolności fizycznej, wzroku (zaburzenia widzenia barw) oraz przewlekłe zapalenie stawów, schorzenia reumatyczne, zawroty głowy, zaburzenia równowagi, przewlekłe zapalenie dróg oddechowych, alergie [poz.6].

6. Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Aby ubiegać się o pracę w tym zawodzie wskazane jest posiadanie wykształcenia rolniczego na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej ponieważ niezbędna tu jest podstawowa wiedza z zakresu rolnictwa. Jednakże bardzo często do pracy przy uprawie

i zbieraniu ziół przyjmowane są osoby, które nie posiadają takiego wykształcenia. Wówczas przechodzą one specjalny kurs w trakcie którego uczą się rozpoznawania, zbierania i suszenia ziół. Poznają także podstawy uprawy ziół [poz.6].

7. Możliwość awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie producenta, zbieracza ziół pracującego w gospodarstwie rolnym istnieje możliwość awansu w hierarchii zawodowej. Uzależnione jest to również od posiadanego poziomu wykształcenia oraz struktury organizacyjnej. Osoba posiadająca wykształcenie zasadnicze zawodowe może awansować na stanowisko brygadzisty. W przypadku osób z wykształceniem średnim możliwy jest również awans na stanowisko kierownicze. W strukturze gospodarstwa rolnego najwyższym szczeblem jest funkcja dyrektora. Awans zawodowy jest jednakże związany z dalszym kształceniem. Pełnienie funkcji kierowniczych i dyrektorskich jest bardzo często związane z ukończeniem studiów wyższych o profilu rolniczym, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, pogłębianie wiedzy i doskonalenie umiejętności [poz.6].

8. Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Osoby, które chciałyby podjąć pracę w charakterze producenta, zbieracza ziół mogą przede wszystkim, podjąć pracę w gospodarstwach rolnych specjalizujących się w uprawie ziół lub pracować samodzielnie zbierając zioła dla konkretnego odbiorcy. Możliwe jest także założenie własnej działalności gospodarczej, specjalizującej się zarówno w uprawie, jak i zbieraniu, przetwarzaniu i sprzedaży ziół ze stanu naturalnego. Konieczne jest jednak posiadanie wiedzy w tym zakresie. W zawodzie tym liczy się niewątpliwie praktyka i doświadczenie [poz.6].

Zawód ten mogą wykonywać także osoby starsze, które przekroczyły 50 rok życia.

9. Pracodawcy i zarobki

Wynagrodzenie osób, które indywidualnie zajmują się zbieraniem ziół uzależnione jest od rodzaju surowca jaki zbierają, wielkości zbirów oraz od cen skupu. Natomiast

6

zarobki osób zatrudnionych w gospodarstwach rolnych, zajmujących się uprawą ziół, uzależnione są głównie od zajmowanego stanowiska i wykonywanych zadań zawodowych.

Według statystyki GUS z roku 2010 przeciętne wynagrodzenie brutto według wielkich grup zawodów, w tym przypadku - *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy*, ogółem 2203,32 zł. (mężczyźni – 2361,58; kobiety – 1835,51). Różnie kształtowało się to także w sektorze prywatnym, gdzie wynagrodzenie to wynosiło 2008,52, zaś w publicznym - 2720,81 [poz. 7,8].

10. Zawody pokrewne

- ogrodnik,
- ogrodnik terenów zieleni,
- robotnik niewykwalifikowany w gospodarstwie rolnym,
- rolnik,
- sadownik,
- leśnik.

11. Literatura

1. Freitag N., Rynek ziół w Polsce, W-MODR Olsztyn, www.anonse.pl.
2. Jambor J., Ziółarstwo w Polsce – stan obecny i perspektywy rozwoju, www.czytelaniamedyczna.pl z dnia 13.10.2012r.
3. Kępką M., Kwiatkowski C., Zióła jako gatunki uprawne, www.wrp.pl z dnia 14.10.2012r.
4. Ożarowski A., Jaroniewski W., "ROŚLINY LECZNICZE i ich praktyczne zastosowanie", Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych Warszawa 1987.
5. Producent, zbieracz ziół, Katalog zawodów, informacje zawodowe, http://www.katalogzawodow.pl/p/producent_i_zbieracz_zio/ z dnia 14.10.2012r.
6. Przewodnik po zawodach, MPIPS, tom VI.

7. Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2010, Główny Urząd Statystyczny, Departament Pracy, Warszawa 2012r., www.stat.gov.pl z dnia 14.10.2012r.
8. Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2010. Notatka Informacyjna, Główny Urząd Statystyczny, Departament Pracy, Warszawa 2011r., www.stat.gov.pl z dnia 14.10.2012r.
9. Turowska I., Kozłowski J., Rośliny lecznicze a przemysł zielarski w Polsce w: Zarys zielarstwa, Turowska I., Kozłowski J., Golcz L., Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1980.
10. Tuszyńska – Kownacka D., Zioła na działce i w ogródku, Warszawa 1984.
11. Uprawa ziół. Poradnik dla plantatorów, red. Kołodziej B., Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 2010.

